

Prezentacja działalności i planów badawczych GUS w obszarze wypracowania spójnej metodyki badawczej w kontekście systemu monitorowania rozwoju transportu

Transportowe Obserwatorium Badawcze
- spotkanie inauguracyjne
30 stycznia 2018 r.

Plan prezentacji

- Cel prowadzenia badań
- Charakterystyka badań
- Badania prowadzone przez GUS w obszarze statystyki transportu
- Rodzaje wynikowych informacji statystycznych w zakresie komunikacji miejskiej
- Prezentacja wyników badań
- Informacje o transporcie w bazach danych GUS
- Prace rozwojowe
- Zespół ds. statystyki transportu

Cel prowadzenia badań

Badania statystyczne dotyczące transportu mają na celu dostarczenie informacji o stanie i stopniu rozwoju infrastruktury transportowej oraz o poziomie rozwoju poszczególnych rodzajów transportu składających się na system transportowy kraju.

Informacje te niezbędne są dla kształtowania polityki transportowej, polityki w zakresie ochrony środowiska, polityki regionalnej, dla badań rynku transportowego prowadzonych przez różne firmy, itp., jak również dla realizacji zobowiązań międzynarodowych w zakresie statystyki transportu, wynikających m.in. z członkostwa Polski w UE.

Charakterystyka badań

Tematyka badań statystycznych, dostosowana do specyfiki każdego rodzaju transportu, obejmuje elementy warunkujące działalność transportową, tj. zagadnienia dotyczące sieci transportowych i potencjału przewozowego oraz efekty działania transportu - wykonywane usługi.

Na usługi te składają się: przewozy ładunków wyrażone w tonach i tonokilometrach, przewozy pasażerów mierzone liczbą pasażerów i pasażerokilometrów, przeładunki w portach (w tonach) i inne usługi charakterystyczne dla portów (ruch pasażerów, statków, samolotów, itp.).

Badane są również usługi wyrażone wartościowo, z wydzieleniem sprzedaży usług działalności podstawowej, a także wypadki drogowe.

Badania prowadzone przez GUS w obszarze statystyki transportu

Statystyka transportu ujmowana jest w dwóch blokach tematycznych ujętych w programie badań statystycznych statystyki publicznej:

- 1.48 Działalność transportowa, poczta i telekomunikacja
- 1.50 Gospodarka morska i żegluga śródlądowa.

W ramach bloku 1.48 „Działalność transportowa, poczta i telekomunikacja” prowadzone są badania w zakresie transportu: kolejowego, drogowego towarowego i pasażerskiego, lotniczego, rurociągowego, intermodalnego, sieci drogowej i pojazdów samochodowych oraz wartości usług transportu, a także wypadków drogowych.

Blok 1.50 „Gospodarka morska i żegluga śródlądowa” obejmuje transport morski i przybrzeżny oraz transport wodny śródlądowy.

Rodzaje wyników informacji statystycznych w zakresie komunikacji miejskiej

Infrastruktura komunikacji miejskiej/gminnych przewozów pasażerskich

- Długość wybudowanych i zmodernizowanych tras tramwajowych i trolejbusowych.
- Liczba przystanków w miastach.
- Długość dróg dla rowerów (ścieżek rowerowych).
- Liczba miejskich systemów rowerów publicznych.
- Liczba parkingów w systemie „park & ride”.
- Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych.
- Długość bus-pasów.
- Długość linii metra.
- Liczba i długość linii komunikacyjnych według rodzajów taboru.

Rodzaje wyników informacji statystycznych w zakresie komunikacji miejskiej – dok.

Tabor komunikacji miejskiej (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób)

- Liczba autobusów, tramwajów i trolejbusów (według stanu na dzień 31 XII).
- Liczba autobusów według grup wieku (do 10 lat, powyżej 10 lat).
- Liczba autobusów ekologicznych według grup DMC (z podziałem na klasy emisji spalin EURO).
- Liczba autobusów na alternatywne paliwo (z podziałem na autobusy zasilane energią elektryczną, LNG, CNG).
- Liczba autobusów i tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.
- Liczba zakupionego i zmodernizowanego taboru według rodzajów taboru (autobusy, tramwaje, trolejbusy).
- Liczba wagonów metra (według stanu na dzień 31 XII).

Praca taboru komunikacji miejskiej (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób)

- Wozokilometry według rodzajów taboru (autobusy, tramwaje, trolejbusy).
- Wagonokilometry taboru metra.
- Wozy w ruchu według rodzajów taboru (autobusy, tramwaje, trolejbusy).

Przewozy pasażerów komunikacją miejską (podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób)

- Przewozy pasażerów komunikacją naziemną (łącznie autobusy, tramwaje, trolejbusy).
- Przewozy pasażerów metrem.

Prezentacja wyników badań

Wyniki badań prezentowane są w publikacjach ogólnokrajowych, wojewódzkich oraz międzynarodowych.

Publikacje wydawane przez GUS:

- **Przewozy ładunków i pasażerów w r.**
(coroczna informacja z danymi wstępnymi)
- **Transport – wyniki działalności w r.**
(coroczna publikacja zawierająca dane dotyczące wszystkich rodzajów transportu).
- **Transport drogowy w Polsce w latach**
(publikacja wydawana co dwa lata).

Informacje o transporcie w bazach danych GUS

- **Bank Danych Lokalnych** – zawiera m.in. dane według województw dotyczące sieci kolejowej, sieci drogowej, komunikacji miejskiej.
- **Dziedzinowa Baza Wiedzy „Transport i Łączność”** – zawiera podstawowe informacje m.in. o sieci transportowej, taborze, przewozach ładunków i pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym i wodnym śródlądowym.
- **System Monitorowania Rozwoju STRATEG** – obejmuje dane w zakresie transportu na potrzeby programowania i monitorowania polityki rozwoju.
- **Bank danych makroekonomicznych** – statystyczna baza danych obejmująca długie szeregi czasowe charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą Polski w skali makro, w tym dane o przewozach ładunków i pasażerów.

Prace rozwojowe

❑ Badanie pilotażowe zachowań komunikacyjnych ludności w Polsce

- (realizowane w 2015 r.)
W ramach pracy badawczej opracowano wyniki umożliwiające analizę:
- zachowań komunikacyjnych ludności - przewozów pasażerów (w pasażerach i pasażerokilometrach) w podziale na cele (motywy) podejmowania podróży i sposoby odbywania podróży (tj. rodzaje środków transportu, w tym transport niezmotoryzowany);
 - poziomu wskaźnika ruchliwości komunikacyjnej ludności według motywów podejmowania podróży ogólnego oraz w dni powszednie i dni weekendowe;
 - ustalenie średniego czasu trwania podróży (w minutach) z uwzględnieniem sposobu odbywania podróży i ich odległości (w kilometrach);
 - udziału publicznego transportu zbiorowego w ogólnych przewozach pasażerskich w podziale na rodzaje środków transportu (w pasażerach i pasażerokilometrach);
 - przebiegów samochodów osobowych według stref odległości w podziale na dni powszednie i dni weekendowe oraz cele podróży.

Prace rozwojowe – cd.

❑ **Ankietowe badanie mobilności transportowej ludności na poziomie lokalnym (realizacja w latach 2017-2018)**

Praca badawcza ma głównie na celu opracowanie Poradnika zawierającego jednolite wytyczne metodyczne i standardowe rozwiązania do przeprowadzania przez dedykowanych odbiorców badań ankietowych w gospodarstwach domowych dotyczących mobilności transportowej ludności.

Dodatkowo zakłada się, że Poradnik będzie wykorzystywany jako instrukcja dla przeprowadzania ankietowego badania mobilności transportowej ludności (jako jednego z komponentów Kompleksowego Badania Ruchu realizowanego przez jednostki samorządu terytorialnego) oraz jako podstawa dla prowadzonych przez te jednostki przetargów na wykonanie tego badania przez podmioty zewnętrzne, w tym do opracowywania specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz opisu przedmiotu zamówienia. Planuje się, że w dokumencie znajdą się również ogólne rekomendacje w zakresie kontroli jakości realizacji badań oraz analizy danych.

Wypracowane w ramach pracy badawczej zasady metodyczno-organizacyjne ankietowego badania mobilności transportowej ludności na poziomie lokalnym (opracowane na potrzeby samorządów terytorialnych i innych podmiotów) zostały przetestowane na terenie województwa podkarpackiego w IV kwartale w 2017 r.

Prace rozwojowe – cd.

- ❑ **Ankietowe badanie mobilności transportowej ludności na poziomie lokalnym – dok.**

Prace w ramach pracy badawczej realizowane są w trzech etapach.

I etap: Opracowanie zasad metodyczno-organizacyjnych badania ankietowego – do 18 września 2017 r.

II etap: Przeprowadzenie badania ankietowego w województwie podkarpackim w dniach od 18 października do 30 listopada 2017 r. i opracowanie raportu kompletności z realizacji badania – do 04 grudnia 2017 r.

III etap: Opracowanie wyników z badania ankietowego oraz Poradnika dla samorządów w zakresie przeprowadzania ankietowego badania mobilności transportowej ludności na poziomie lokalnym – do 23 lipca 2018 r.

Prace rozwojowe – cd.

□ Projekt „System Monitorowania Usług Publicznych”

Celem projektu jest opracowanie koncepcji powszechnego i kompleksowego systemu monitorowania usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce umożliwiającego wspieranie procesu doskonalenia świadczenia usług publicznych przez szeroko pojętą administrację publiczną.

Projekt zakłada objęcie systemem monitorowania, m. in. usług świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie drogownictwa i transportu.

Dla drogownictwa i transportu ustalony został wstępnie katalog usług publicznych.

Prace rozwojowe – cd.

□ Projekt „System Monitorowania Usług Publicznych” –

dok.

Katalog usług publicznych w zakresie drogownictwa i transportu:

- udostępnianie infrastruktury transportu drogowego zmotoryzowanego,
- udostępnianie infrastruktury transportu drogowego niezmotoryzowanego,
- udostępnianie infrastruktury publicznego transportu zbiorowego,
- udostępnianie kanałów technologicznych położonych w pasach drogowych dróg publicznych,
- publiczny transport zbiorowy,
- dowozy szkolne i przedszkolne,
- dowozy pracownicze,
- przewozy taksówkowe,
- systemy rowerów publicznych.

Dla każdej z pozycji katalogu opracowane zostaną wskaźniki charakteryzujące usługę publiczną pod względem ilości, jakości oraz dostępności (np. przestrzennej), a także efektywności kosztowej.

Prace rozwojowe – dok.

□ Projekt „Statystyka ruchu drogowego”

Głównym celem projektu jest wsparcie rozwoju i produkcji zharmonizowanych danych w zakresie statystyki ruchu drogowego.

Celem szczegółowym projektu jest uzyskanie danych za lata 2015 i 2016 oraz 2017 r. w zakresie statystyki ruchu drogowego:

- pojazdów zarejestrowanych w kraju według grup wiekowych oraz rodzajów pojazdów i stosowanego paliwa (w mln wozokilometrów);
- pojazdów zarejestrowanych w kraju według terytorium (ogółem, kraj, zagranica) oraz rodzajów pojazdów, a także stosowanego paliwa dla samochodów osobowych i pojazdów ciężarowych (w mln wozokilometrów);
- pojazdów drogowych na terytorium kraju w podziale na pojazdy obce i krajowe oraz pojazdy krajowe oraz według wybranych kategorii dróg i rodzajów pojazdów (w mln wozokilometrów).

Na podstawie tej metodologii corocznie będą opracowywane dane zgodnie z wymaganiami przez Eurostat tablicami przekazywane do EKG ONZ, Międzynarodowego Forum Transportu i Eurostatu na Wspólnych Kwestionariuszach dotyczących transportu, a także zamieszczane w publikacjach krajowych.

Zespół ds. statystyki transportu

W celu wsparcia rozwoju statystyki transportu Zarządzeniem wewnętrznym Prezesa GUS zostanie powołany Zespół do spraw statystyki transportu.

Koordynatorem prac Zespołu będzie Pan Dominik Rozkrut Prezes GUS. Przewodniczącym Zespołu zostanie Pani Ewa Adach Stankiewicz Dyrektor Departamentu Handlu i Usług w GUS.

W skład Zespołu ustalonego w porozumieniu z Min. Infrastruktury, Min. Inwestycji i Rozwoju, Min. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Prezesem Urzędu Transportu Kolejowego, Prezesem ULC, Dyrektorem GDDKiA, Głównym Inspektoratem Transportu Drogowego wchodzić będą przedstawiciele ww. instytucji oraz Politechniki Warszawskiej, Politechniki Krakowskiej i Szkoły Głównej Handlowej.

Zespół ds. statystyki transportu dok.

Do głównych zadań Zespołu będzie należało:

- analiza potrzeb informacyjnych w obszarze statystyki transportu,
- identyfikacja zasobów informacyjnych dla potrzeb prowadzenia działań sprzyjających rozwojowi statystyki transportu w Polsce,
- wymiana wiedzy i doświadczeń na temat uwarunkowań funkcjonowania transportu,
- opracowanie kierunków rozwoju systemów i zasobów informacyjnych dla potrzeb prowadzenia badań dotyczących transportu,
- wyznaczenie kierunków rozwoju badań statystycznych w obszarze transportu,
- rozpoznanie dodatkowych potrzeb informacyjnych dotyczących transportu oraz sposobu ich uwzględniania w pracach statystycznych,
- przegląd i ocena działalności publikacyjnej oraz opracowanie rekomendacji związanych z wizualną prezentacją danych.

Zespół będzie organem opiniodawczo-doradczym.

Praca Zespołu będzie miała charakter stały.

Dziękuję za uwagę

Bogusław Barcikowski
b.barcikowski@stat.gov.pl